

LAATSTE NIEUWS, Het, liberaal Vlaamsgezind dagblad, waarvan het eerste nummer verscheen in Brussel op 7 juni 1888.

Ter ondersteuning van de liberale campagne bij de parlamentsverkiezingen van 1888 werd onder anderen door Julius Hoste (sr.), Karel Buls, Léon Vanderkindere en Eugène Goblet d'Alviella een Nederlandstalig blad *Het Laatste Nieuws* uitgegeven. Na de verkiezingen gingen Hoste (die reeds *De Zweep* uitgaf), de onderwijzer Bert Leën en een onbekende Brusselse boekhandelaar alleen door met het uitbrengen van de krant. Rond de eeuwwisseling werd Hoste alleen eigenaar. Vanaf dat moment

was hij daarnaast ook uitgever en hoofdredacteur. In 1912 nam **Julius Hoste (jr.)** de leiding van de krant over en na het overlijden van zijn vader in 1933 werd hij tevens eigenaar. Hoste (jr.) bouwde de regionale edities van de krant verder uit en besteedde meer aandacht aan algemene berichtgeving en aan sport, zonder de politieke ontwikkelingen te verwaarlozen.

In de Eerste Wereldoorlog werd de uitgave van *Het Laatste Nieuws* gestaakt. In de Tweede Wereldoorlog daarentegen werd de publicatie slechts enkele dagen stopgezet. Terwijl Hoste (jr.) en hoofdredacteur **Marcel Stijns** in het buitenland verbleven, stelde een nagenoeg ongewijzigde redactie de krant samen, maar nu onder Duitse censuur. Na de bevrijding nam Hoste (jr.) de touwtjes opnieuw in handen en kwam een nieuwe redactieploeg in dienst. Op 5 september 1944 verscheen de eerste editie van de krant.

Kort na het overlijden van Hoste (jr.) werd op 3 mei 1955 de Stichting *Het Laatste Nieuws* opgericht door onder anderen de weduwe van Hoste (jr.), **Jeanne Persoons**, **Albert Maertens**, de toenmalige directeur van de krant en Stijns, toen hoofdredacteur. De Stichting moet de onafhankelijkheid van het dagblad en haar redactie garanderen. Ze ziet toe op de ideologische koers van de krant. Ze kan de aanwerving of het ontslag van redactieleden goedkeuren of weigeren. De Stichting steunt hiervoor op de Verklaring van Oxford (14 april 1947), een progressieve sociaal-liberale beginselverklaring. Sinds 1970 wordt de redactie betrokken bij het bestuur van de Stichting.

Op 13 juni 1955 werd het familiebedrijf omgevormd tot de naamloze vennootschap Uitgeverij J. Hoste. De meerderheid van de aandelen bleef in handen van de familie Hoste, totdat de familie Van Thillo in 1988 een meerderheidsparticipatie verkreeg.

In 1957 nam de Uitgeverij J. Hoste het Antwerpse liberale dagblad *De Nieuwe Gazet* over, dat de Antwerpse editie van *Het Laatste Nieuws* werd, maar zowel zijn titel als een ruime mate van redactionele vrijheid behield. De Uitgeverij J. Hoste verzorgt daarnaast de uitgave van onder andere het *Zondagsnieuws* (dat in 1958 *De Zweep* opvolgde) en *Kwik* (sinds 1959). In 1969 was de Uitgeverij J. Hoste de derde grootste persgroep in België, na de groep-Rossel en de groep-De Standaard. In 1972 stapten de kranten van de groep-Hoste samen met *Het Volk* en de *Volksgazet* in een samenwerkingsverband, Free, met als doel de concurrentiepositie van de kranten te verstevigen.

Hoewel *Het Laatste Nieuws* niet opgericht werd als orgaan van de **liberale partij** en zich altijd onafhankelijk bleef noemen, kon het van bij het begin beschouwd worden als de spreekbuis van de liberale, in meerderheid vrijzinnige, flaminganten. Zijn antiklerikalisme maakte het aanvankelijk tot mikpunt van de katholieke pers. Wat de Vlaamse eisen be-

trof was *Het Laatste Nieuws* evenwel bereid tot samenwerking met katholieken om te trachten de realisatie van een Vlaams **minimumprogramma** af te dwingen. Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog en vooral na het ondertekenen van het schoolpact in 1958 was er van het antiklerikalisme nauwelijks nog iets te merken.

Het Laatste Nieuws heeft altijd een betrekkelijk ruime verspreiding gekend in Brussel, vooral bij de geschoolde arbeiders en de middenstand. Op die manier droeg de krant bij tot het behoud van de Nederlandse taal bij de Brusselse middenklasse. Op het einde van de 19de en het begin van de 20ste eeuw werd een beperkt deel van de oplage verkocht in Wallonië en Noord-Frankrijk (meer dan 10% van de oplage rond de eeuwwisseling). *Het Laatste Nieuws* werd er vooral gelezen door inwijkelingen uit Vlaanderen (**taalminderheden**). Ten gevolge van het assimilatieproces daalde de verkoop in Wallonië. In 1965 werd nog ongeveer één procent van de oplage verkocht in Wallonië.

In de eerste decennia van zijn bestaan lag het belang van *Het Laatste Nieuws* voor een groot deel in het feit dat het een breed publiek kon aanspreken en bewust maken van de Vlaamse zaak, onder meer door het werk van de journalist en romancier **Abraham Hans**. *Het Laatste Nieuws* kantte zich tegen de Franstalige dominantie, maar ook tegen het Vlaams separatisme en het **activisme**. In tegenstelling tot *De Nieuwe Gazet* had het dagblad van de Hostes evenwel begrip voor de idealisten onder de activisten. Na de Eerste Wereldoorlog riep *Het Laatste Nieuws* op om de gevolgen van de **repressie** te beperken en verdedigde de krant de vernederlandsing van de Gentse universiteit (**onderwijs**). In de jaren 1930 verschenen scherpe aanvallen tegen het **Vlaamsch Nationaal Verbond** en **Rex**. Na de Tweede Wereldoorlog werd een voorzichtig standpunt ingenomen in de **Koningskwestie**.

Daarnaast speelde *Het Laatste Nieuws* een rol in de vernederlandsing van het liberale politieke personeel en in de evolutie binnen de Partij voor Vrijheid en Vooruitgang die in 1971-1972 leidde tot de splitsing in de Vlaamse en een Waalse liberale partij. De laatste jaren mikt *Het Laatste Nieuws* vooral op een breed lezerspubliek, wat leidt tot een verminderde aandacht voor politieke en culturele verslaggeving.

LITERATUUR: H. van den Bulck, "*Het Laatste Nieuws*" in de *Vlaamse ontvoogdingsstrijd (1888-1914): een inhoudsanalyse*, VUB, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1987; – 'Met open vizier andere eeuw tegemoet', in *Het Laatste Nieuws* (8 juni 1988); – 100 jaar "*Het Laatste Nieuws*" en de familie Hoste, 1988; – A. van Damme, *De Vlaamse liberale dagbladpers. Een monografie van "Het Laatste Nieuws" en "De Nieuwe Gazet"*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1988; – R. van Eenoo, 'Het Laatste Nieuws en de Vlaamse Beweging', in *De Vlaamse Gids*, jg. 72, nr. 4, 1988, p. 52-58.

ILLUSTRATIE(S), zie: Karel Buls.

NELE BRACKE